

Pollágh Péter

Vörösróka

Szerkesztő
Balogh Endre

Borítóterv
Szalay Miklós

Minden jog fenntartva.
Bármilyen másoláshoz, sokszorosításhoz,
illetve adatfeldolgozó rendszerben való tároláshoz
a kiadó előzetes hozzájárulása szükséges.

nka

Nemzeti Kulturális Alap

A könyv a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával készült

© Pollágh Péter, 2009
© PRAE.HU - Palimpszeszt
ISBN 978-963-88192-1-5

POLLÁGH PÉTER

VÖRÖSRÓKA

(szimultán versek)

„Többértelmű szövegből felépített költői mű. Előfordul, hogy a szavak hordoznak többféle értelmet – de ez ritkább, mert ennek lehetőségei a nyelvben korlátozottak. (...)”

Alföldy Jenő: *Szimultán vers*,
In: *Irodalmi fogalomtár A-Z*, 1993.

„E versek mind-mind az Endre úréi, aki kedvelte és akarta őket”

I. KÖNYV

Vörösróka

„Nem láttam ilyen uralmat.
Nem láttam mocskos
mosolyát, nem láttam a rókát.”

Sorompódat,
mint múltat a rák,
lassan lépi át.
Fehér a hasa,
átüt rajta a máj.
Vörös és fehér:
„már megint a kórház”,
de nem lesz rózsaszín

ez a találka,
ez a rianás.

Úgy mozog, mint te,
de unatkozik közben.
Veszettnek mondják,
vérdíj van a fején,
a te koronád.

Lassú vagy hozzá,
hát vermet ásol,
sötétén vág az ásó,
meg az eszed,
s magadhoz nyúlsz,
ahogy megy ki belőle
a meleg: legyőzted,
azt hiszed.

Hagyta, hogy örülj,
míg letörte a vissza-
pillantódat, s már érzed:
van olyan szintű fájdalom,
amiért te is eladó vagy.

ILYEN RÚZS

„A rímek emléke elég”

Ilyen fény

Itt csupa olyan van,
mi nem gyerek kezébe való.
Az ikreket is itt metszik
szét: itt másként lakik a szép.
A jövődet is itt világítják át,
mint röntgen a tüdő mocskát.
Itt fáj-
dalom gúnyolja magát.
Ilyen fényhez nincs is Isten.

A nyelvűtan képei

Csuklyát húzott rám.

Hátulról jött, mint Isten:
cukrot adott,
aztán letépert.

Az ember nem jelent semmit,
mondta megnyílván, mint egy hűtő:
és a fájdalom cukrát
tovább tuszkolta a számba.

Meggyóntatott: sokcenti mélyen
szűrve át minden zsákutcám –,
de nem tudtam
annyira fájni, mint ő.

Mégis feloldozott: fölívagta
nyelvem, és nekem adta
képeit.

Ilyen rúzs

Kávében a kanál, meg-
olvadt bugyidban a cukor:
beleheltük a hideg Škodát,
ahogy dörzsölted csuklóm
ott, ahol felvágni szokták,
és csuklyában volt az ész,
mikor elharaptuk nyelvét:
Ilyen rúzs még egy nincsen.

Ezt a cigit eljegyezték

Apa hátat fordít. Régi a zakója.
Van benne egy cigi,
amit 79-ben nem szívott el.
Talán Románc. Fehérbőrű.
Lehet, hogy apa azt bírja.
Apa bírja, hogy románc.
Gyűrű van rajta,
kopott aranyból a nyakán.
Ezt a cigit eljegyezték.
A sárga földig hajolnék
le érte. Holnap is ellopnám.

Szúrós pálya

Elhoztak: mert büntudat
nélkül írtál.
Elhoztak: mert fájdalom-
ra cukrot szedté.

Temetetlen üveg mindenütt:
saját csalásaidban állsz.
Akitől féltél, akitől tiltottak:
a Róka nyitja most meg neked
az Idegen befejezések szótárát.

A falakon képek:
akiket másoltál,
ők néznek most téged.
Szúrós egy szoba –,
szúrós a pólya.

Bocsánatot kérnél,
de most először,
a forma nem elég.

A Róka segíti le kesztyűd,
s asztalhoz int.
Egy gömböt látsz:
megskalpolt, vak golyót,
tele savval.
Tükörgömb ez:
két kezed pont belefér,
hisz e két kéz
végig tudta: mit miért.

Corrado Cattani

Zárt szépség:
lámpaoltás utáni hangon,
üveg mögül beszél,
de csont a nyelve,
beregped tőle a monitor.
Nem sört nyitnak
ilyen nyelvvel,
hanem koporsót.

Ha más nyelven beszél,
megszűnik egy kicsit.
Beépül, te úgy mondanád.
De a nyelv miféle
szervezetnek szolgál?

Elektromos férfi: fájásból,
áramból malterozták össze.
Haj, öltöny, arcszőr
szürkéje még a feketéből,
fehérből kikevert
kockaházak közt is vakít.
Más szürke ez,
itt a csont az, ami kiütközik.

Azt hitte, megtörhet egy
formát.
Helyette megengedték neki,
hogy megfossa a hatalomtól
magát.

Öt neon

A házfalra öt kockát
szögeztek;
és te: ablakodban állsz.
Krém van a kockákban,
a hold krémje talán.

Mióta követ e „hotel”
öt emelete,
ez az öt betű?
Kiből áll(t) ki,
és ki küldte rád?

Ablakban forró
tejszín a bőr:
a neon hűti,
és nincsen vége –
a hőcserének.
Ugye, kockával test
helyet nem cserélhet?

Tél szúr ki

Néz: tél szúr ki szeméből,
én festettem falra.
Féli a mondatot,
bajszínű az arca.
A rímek emléke elég,
mondja.
Testi a fájdalom,
narkós az öltöny
rajta.

Nagyvárosi ikonom, fehér
vérem: megyek haza hozzád.
Neki mondom, de nem (úgy)
hallja.
Egy-két mondatot hűtőbe tettem
neked, mondja: és télből van az
arca.

Cigije van, és nyelve van,
és krízise van, és nem lehetne –
finom(abb).

Öreg arany

Nálam van a tükör,
amiben apát utoljára látták.
Régi a zakója,
hiába akarom, nem vörös
a posztó rajta.

Nem cigizik. Nincs márkája.
Úgy adnék neki egy márkát.

Sárga az órája, öreg
a karjára, ahogy a gyűrű is
az ujján: anyás arany,
a sárga földig hajolnék le
érte. Holnap is ellopnám.

A tiszta ész

A tiszta ész fehér neonja alatt
tolják (ki-be) a láz pirosát.
„Egyetlen író... itt én vagyok”,
mondja a kis kocsin kinyúlva.
Mint először, úgy van hanyatt.

„Író nem törhet el... neonok alatt”
– zörög a gége, míg maszkot húz
a Hold: teste nehéz, alig lüktet.

Jönnek. Hat fül látszik.
Valami fátyol már be-beleng:
egyik maszk, akár a másik.
Tanácskoznak, mosakodnak.
„Három Nyulak...” –
mondaná, de lötyög a nyelv,
tolvajkulcs a zárban.

Priznicből kifejtik: *bőre alá
kesztyűs kézzel nyúlnak.*
Gyógyíthatatlan kúszik fel
a higany – piros, mint a vér.
Ekkora hőtől
letörne a nyelv is –,
de nincsen neki vége.

Nappali

Deres Kornéliának

Kerestem őt, akinek ékszere és sebe van.
Vékony, nappali a bőre. Nappali benne a vér.
Akivel beszélsz, nem csak szót cserélsz.
Leszáll az est – és Nappali szobába lép.
Mindig abba. És gáncstalanul otthonos.
Ellakik nála a fény. Nem csukja le.
„Lecsukom a villanyt”: északon így mondják,
ezt tudom, a többit nem nagyon. De tény:

az asztalon nippek, szerteszét nyugtató,
nappali szép. Fényesen kiborult
porcukor az autókon, és itt is: kiszórt szép.

Tél volt, persze, hogy tél. „Bejöhetek?”
„Bejöhetsz, az nem kifejezés.” És bejött:
beszélte a tárgyat, azt vettem észre,
beszéli, amit fog, amire néz.
Én is fogtam már sokat,
pláne markoltam, de akkor ott
lecsurgott a kávé és helyén volt a napszak.
Zamata volt. Fogalmam sincs, de napszak.
Nem ilyen vagy olyan, csak az.

És nem is volt olyan nehéz
nem akarni már a másét, csak nézni
amit nem láttam még,
és nem csak a hóesést.

ÉVA-ÜVEG

(GÚNYOS MINŐSÉG)

„A tükörben nincs korhatár”

A Tükörfúvó

Ha van üveg-, van tükörfúvó is.

Csuklyában dolgozik,
amit fúj, úgy alakul ő is.
Minden tükörért vér-
csöpp megy a tüdejébe.
Nem él soká, túl sok ködön
nézett keresztül, fújt át.
Kell a csuklya, hidd el,
kárt tenne benned a látvány.

A végén magát akasztja a falra,
egész egyszerűen eltörik az arca.
De nem lesz neki vége,
mert képét, mint talált tárgyat,
a tükör visszaadja másnak.

Egyszer rád kerül a sor:
vagy annyira varázsló,
vagy annyira hitvány.

A tükör kilincse

Annyi felhőt, radiátort megtöltött
már a hideg, de nem elég neki:
eláll minden egérutat,
a tükröt is ellepi.
Libabőrös kilincset fogom,
de nem tudok szólni,
csak a pénz beszél,
ő aztán tudja a módját.
„Foglalt a tükör”:
hazudik a szemembe.
Esküszöm, rúzs van a hangján,
piros, de nem enged be.

Ha van cukor

Ha van cukor-, van tükörbeteg is.
A tükör egy darab édesség,
vagy majdnem az.

Függsz tőle, egy élet alatt
jópárat elfogyasztasz,
pedig nem is ehető,
bár ez nincs ráírva.

Őt mossák, rá rúzzsal írnak, habzik
a szája a mocskos pimasznak.
Rossz tükör, mondod neki,
ha nem jól mutat, és betakarod,
ha elviszi apát vagy anyát,
bármit, amit nem hoz vissza.

Bedobják a tükröt és a törülközőt,
bedobnak mindent,
és viszik az igazságukat,
a hájukat, valamiért
nem a tükröt viszik.
Tükörrel menni át a városon,
az már, nagyképű szó, tüntetés.

Te is lekoptatod, megfelelkezel róla,
egy kuka mellé teszed,
ott esteledik rá, onnan indul portyára.

Tükör, a beteged vagyok,
mondod, mikor már késő.

Tükörke: szólítgatod,
de nem szól.
Csak egy darab tükör,
édesség a kabát alatt,
vagy bárhol máshol,
lűktet is, kölcsön lehet adni,
nem szól.

Jó, ha egy tükör családi.
Jó az a hely, hol már mindenki volt,
jó oda állni. Ott a meleg.

Nem kávé

Rossz fát teszel a tűzre:
kockacukrot mártasz a tükörbe.
Olvad a komoly kocka,
gyermeki az aromája,
nem is forró, nem is fáj, régi
kávépapírról mosolyog a Szerecsen rád.
Hókristályt érzel – és, talán nem túlzok,
szerelmet. Elédesíti a nyelved,
aztán össze-vissza vágja.
Az a nyelv már nem talál vissza,
de nem is lesz párja.

A tükör szeme

Szemöldök nélkül
meztelen a szeme,
de pár dolog nem látszik
benne: uralkodó üveg,
ilyen hatalom még egy
nincsen, keserű test-
tömeg, nincsen rajta fogás,
köpik rád: visszafelé olvas,
csörömpöl a hangja,
nincs benne köszönet.

Akit tükörbe

Akit tükörbe tettem, az az enyém.
Lefotózni sem kell. Nincs minek.
Úgyis csak az üveget hívod elő,
a temetetlen üveget;
annak állítasz emléket,
mintha fát ültetnél.
Sötét a kamra, de dobog:
nem hallod, mit állít az üveg.

Üvegbe öltözött

Mint Isten, használt
a tükör, gondolta Káin,
majd megdönti ő is,
csak még felöltözik.

Drága ruha az üveg,
nem én adtam rá.
Nincs drágább,
de ezt akarta:
így már mehet a tükörbe,
ő aztán tudja a módját.

Éva-üveg

Keze nincs. Lába nincs:
Varázsa van. És fája van.
Öreg a vére. Öreg a képe.

Te úgy *hívod*: tükör.
Régi neve őrült üveg.
Míg tiltva volt,
akkor élt csak igazán.
Azt mondják, az ő fájára
kötötték fel Évát.

Mint egy fán,
úgy akadt fenn Éva –
az ő igazán.

„A tükör fáját...”:
mondtad egyszer,
s hideg lett a szád,
mint azé, ki olyat mondott,
amit nem lehet;
amiért mennybe
már nem mehet.

Éva az, ki azóta fáj itt,
a tejüvegen át is. Miatta
van hideg a tükörben.

Beköti a hangját

Ég a tükör, vagy csak vörös hajú,
mondja Olga, ki összesen ötéves.
Vagy ötször öt. Maga se tudja,
a tükör tüze mindent összetéveszt.
A tűz vörös nyelv, vele beszélek,
nevet Olga, de már nincsen neki
nevetése. A tükör sebnek nézi,
és beköti a hangját.
Ilyen kötést nem akarnál.

Natalie

Vasárnap van, Natalie:
ma több az apuka az utcán.
Olyan a folt a nyakadon,
mint a hajam. Egész nap
hasonlítunk. Ma pap leszek,
benyálazom a keresztet:
érted dolgozom, nem ellened.
Nem váglak a falhoz,
de azért a kompromisszumokat
sem szeretem.

Tudom, mi a mondat:
nem macskakaparáss lesz,
de azért leírlak.

Szappanom tuszkolom a szádba,
de ettől nem lesz több levegőd,
mert megfulladsz, vagy valami
helytelen történik veled.

Mindegy, csak stílusosan csináld,
mert nekem te, meg a stílus a minden,
most is abortuszra megyünk,
hogy mindened meglegyen.
Ánnnyira nagylányos vagy,
mégis odáig vannak érted
a cukros bácsik.
Én nem vagyok
az a cukros típus,
de azt mondják, a kezem édes.

Falhoz váglak, és véres,
szűk a tüdőm, mint te,
bár nem rózsaszín.

Édes, asszem, ez a te véred,
de nem tudom a márkáját,
így nem iszom meg.

A tükör szekere

Érzem a tüzét, lesüti
a szemem, mondja
Olga, aki fest is,
de a tükör nem az ő képe.
Falra keni, becézi,
éjt nappallá téve,
fehérbőrű hanggal
az ő igéit mondja,
észre se veszi,
az ő szekerét tolja.

Natalie a tükörben

Hiányoztál, Natalie,
de lehet, hogy tévedek.
Mint meztelen igazság,
járkálsz fel s alá,
betöltöd a szobát:
minden szín alatt
a te fehéred.

Mondd, Natalie:
voltál már tárgy,
voltál már benne?
Itt a tükör, fogadd.
Még géz takarja,
hát bújtasd ki belőle,
könnyíts rajta,
aztán lépj bele.
Liftek visznek
le, látszatok alá,
sárga földre.

Becsaltalak a tükörbe:
nem én vagyok,
aki nem fizet meg.
Az üvegre köpök,
én így sírok;
s mielőtt letörlöd az arcom,
összetöröm.

Tudod mi az a bosszú üvege?
Tudod milyen, ha eltörik;

ha hangokat ad
egy test lelke?

A bosszú gyönyörű
móló, összevissza élvezel,
míg végigcsúszol rajta.
Aztán azt mondd:
„Még nem vérzem,
de voltam már tárgy.
Voltam már benne.”

Nevezz mindent a nevéen.
A tükörben nincs korhatár.
Korbács kell, Natalie:
ha nem menstruálsz.

A fájás nem mozi.
Én nézem csak, amit teszek:
a rossznak nincs arca, Natalie.
De képe van. És ziháló törzse van.

Ez nem tű, ez csak egy szálka,
de a szemedben volt. Ne félj,
ha kifolyik a Hold.

Benned húzom az időt:
a Semmire kellesz, Natalie.
Olvastad a Négerbabát?
Ferde egy vers,
neked úgyis kínai.

Csak te vagy a tükörben,
Natalie, nem én.
Csak te törsz el,
Natalie: nem én.

Véna

Nem találsd, mert öreg.
De ne add fel.
Semmi hiszti,
találd el. Találd el
a vénáját: óvatos
pontosság jellemezzen.

Jó volt az altató:
csendben van a tükör,
de attól még tud fájni.

Vedd le a vérét,
de ne mondd el
a színét, egyáltalán:
a névadással vigyázz.

A vénámba szúrd,
ne kelljen újra kérnem.
Nagyon kérlek,
lódd be a tükröt nekem:
legyen végre képem
törni-zúzni, ha majd
magad látod bennem.

Visszapillantó

Nem kép, csak visszapillant.
A tükör nem megúszható tó.

Túl a Tükrön

Akkor vagy valaki,
ha már nem érint,
nem adja hangjait
neked; nem húz
karóba a muzsikája,
nem cincog, nem
csörömpöl neked.

Akkor vagy valaki,
ha simán leüvegezed.
Semmis az üveg, mondod majd,
gúny rúzsozta, ruhátlan
hangon, s neked többé
nem ad hangot egy test
lelke. Takarodhatsz élni.

Tiétek a Tükör

Túl sok nyelvet öltöttem,
túl sok arcot törtem el,
nem mondom többé a nevét,
nem teszem (őt) többé.

Magam láttam benne,
de lehet, hogy tévedtem.
Vége, vizslát: a kis lépcsőn
megyek le, mint egy cseléd,
utoljára mostam a kezét.

Mosolygok:
nincs benne köszönet,
nincs benne kevés.
Ha meghalok, tükör
leszek, gúnyos minőség.

SÁRGAVÁROS

„Feljöttek Pestre,
és eltűntek az éjszakában,
csak a cukrot látták a Hold fényében,
és feloldódtak a feketében.”

„Mindegyé tettelek,
nem mássá”

Apa

Ünnep van: szenzációs-
an messze attól, ami jó.
Apa mérnök,
nem tudja a szívét
lerajzolni.
Üvegbe bújt,
ő abba öltözött.
Kaparod az arcát
az üvegről le
(szilánkosra törnéd),
de nem sorsjegy.
Hideg. Harapni lehet.
Zabálja az arcod,
s egyre éhesebb.
Fehér gyolcsot tekersz
az üvegre,
s már nem is fáj.
Ragyog minden gombod:
hibás vagy,
de nem az apád.

Megmond úgyis

Nélküle nővök fel,
nem nevezem meg,
nem mondom a nevét,
ő megmond

úgyis

mocskos mosolyom lesz,
nem tart el

magamtól

megtanulom,
ahogy más nem: ki mitől
nő, mitől ad hangot,
mitől törik

össze

kötöm mind
a gyengéd pontokat,
elfelejtem a könyveimet,
meg a meseszívet;
ki hogyan beteg

megtanulom érte

ami nem test,
az nem történik,
azt én töröm el,
de a mécsest többet

nem

árulja el magát,
él és uralkodik,
de nem az apám,
csak falra fest.

Detektív

Apa táskás. Apa Derrick.
Kézi titkóktól kövér
kistáska a csuklóján,
lebilincsel vele.
A detektívje leszek.
Érzem a szemét, ismerős
kék, lesüti a szemem.
Apa detektívtükör.
De mi van, ha nem a jó
oldalán állok?

Sárgaváros

Nyál volt a szememben: már esett,
a házak összeszürkézték az eget:
letört a visszapillantóm, észre se vettem,
hideg volt, mint egy tükörben.

Az utolsó rongyomon vett Budapest-
kiskanállal a zsebemben
bekopogtam a saját ajtómon,
persze nem voltam otthon,
csak ő duruzsolt:

„Feljöttek Pestre,
és eltűntek az éjszakában,
csak a cukrot látták a Hold fényében,
és feloldódtak a feketében.”

Torkomon akadt a szálka,
amit a szemében láttam,
folyt az orromból a vér,
iszonyatosan testi voltam.
Többet nem fekszem le pénzért,
fogadkoztam.

„Betépve tudok minden szót”,
ezt is mondta, vagy majdnem ezt.
Lekarmoltam róla a garbót,
tisztá vér volt a háta
a mentőautónak.

„A Hold szemetében minden
arany, ami annak látszik.
A vodkának sincs íze,
ő meg az ősz olyan, mint a semmi:
az orromon folynak ki.
Lassan kihirdetik:
az öngyújtó is káros,
rókák lepik el a várost”:
így tanítgattam a mentőst,
mielőtt megütött,
és utána is.

„Libabőrös, sárga város:
nem tudtam, mit csinálok.
Arcot cseréltünk: annyira
fájt, hogy nem is látszott.”

Ezek csak szavak,
szavak a városból:
nem jelentenek semmit,
hiába zongorázom a különbséget
pest és a maradék közt,
csak a négyes-hatos lifttel
juthatok el Sárgaföldre.

A vidéki mire felér
a szavával, meghal, és a szó itt marad.
Lemond a szaváról, ami a városé lesz:
így épül, amit nem értesz.
Tőlem is kérte,
mikor már szirénáztak,
de mondtam, nem adom az enyémet,
én még talán kellek apa tükrének.

Elbocsátó, szép

Nyaltam a tükrödet,
végül semmit ne láss.
Mint kórházban a szép,
úgy tört el a tény,
hogy közöm van hozzád.
Mindegyé tettelek,
nem mássá.

A ház

Rossz bőrben vagyok,
ezt adta rám.
Ma egy kortyot se:
rongyos hangon
kérem a szimplám.

Kezemen apás óra,
azt is lenézik onnan.
Nem veszek elő
hát gyújtót, se tárcát,
csak fehér bőrű cigit,
vörös hajú gyufát.

Minden ragad,
de mindegy: ezen a pulton
csak rongy vagyok,
magamat nézem
öreg üvegében.

Bajban van az arcom,
te adtad rám.
Olyan, mint ez a ház:
ki nem szolgál.
Csak egy téglája vagyok,
de leszárom:
a te orcádra ütök.
Ki nem volt már téglá itt?

Zenegépbe dobnék,
de nincs nálam fém.
A fogyték itt
befejezett tény.

A rózsaszín visz el

Reggel van,
nem tudom, kit fogok,
de jól fogom.

Egy volt tél közelít,
hosszú a szoknyája.
Közelít és felruházt,
jobb életről fecseg,
míg levisz a piacra:
mert már az van,
hogyan enni kell,
a pofámba lángos kell,
mert fehér a lámpaszem,
csak a vérágak pirosak.

„Piros és fehér:
az nem rózsaszín,
hanem kórház,
a néma H-d vagyok,
a néma H-d”: ömlik
pofámba a hangja,
mint a vízfolyás.
És nem tudom
a nemet mondani,
elvisz a rózsaszín.

A Tükör Embere

Dezírés Kánon
kitolta két tükröm,
Ön-korcsát ne lássa.

Talicskán tollak,
Temetetlen Üveg:
virágos fák alatt
utunk az utolsó.

Én téged nem látlak,
csak szagod érzem,
rossz vagy, mint a Pénz,
rossz vagy bajtársnak;
s a Rossznak nincs arca,
de képe van,
és Isten abban benne van,
mint versem a Nyugatban.

Üvegtenger lánya, Tükör:
te loptad el az Istent;
korbácsoltassék meg
a te neved. Meglékellek,
mielőtt te engem.
Így nyílsz meg nekem,
mint Adélom a bálban,
illetve utána.

Általmegyek tengereden
és te eljössz énérettem.
Kiengeded az országot,

és beengedsz Engem:
mert oly asszony nincs,
ki engem magába
bé nem foglalna.

Fázom,
Utókor nyálas palástja
nem melegít.
Orcádra köpök, Tükör:
így sír: kopott Férfi,
kiköpött Dendi.

Amatőr áron

Sziveri Jánosnak és k. kabai lórántnak

„Piszok jól utánszod magad”

B. E. Ellis

„Tedd tönkre azt, ami tönkretesz”

Kamondy Ágnes (hangján)

Tökéletes testű rém, új szerelem
jön felém, én meg süllyedek
a négyes-hatos lifttel egyre lejjebb.
De ki vagyok én, hogy érezzek?

Amiről írok,
annak ülnek a helyén,
de neve az nincs neki,
„csak szerelme, éteri”.
Mi a fasz az, hogy éteri,
nem tudom,
de itt ilyeneket írnak,
itt mindenki kozmikus,
meg olyan, mint más.

Múltkor egy lány
itt vágta meg magát,
de mások parái nem –,
ami mindenkinek van,
az nem érdek.
Ha az önisméltó költészet sikerülne,
az jó volna, mert ki tud itt többet,
mint elődökre farkat rázni?
Ki megy ingyen tönkre,

kit esz meg önnön röge,
írd és mondd: hülye rögeszme.
Én a józan eszemet járok elveszíteni

a versbe, mi másnak olcsó,
szemináriumi feladvány,
kibaszott lecke csak,
múlttükröző mutatóvány.
Mi az, hogy proli, öregem:
írók közt láttam a legtöbbet,
prolivá itták maguk, de nem örültek,
aztán eladták, hogy „európa”, eladták,
hogyan van kijárat.

Egy bejárat, már az jó volna,
kedvenc szavam a frusztra
az idegenek közül,
na, onnan kilépni
minek, idegen maradok
úgyis a testem kell csak,
a nyelvem túl deviáns.
– „Te mi a faszt szedsz?
Jelölhetlek ismerősnek?”

A szocreál szebb a barokknál,
ezt meg úgysem érted,
„több s kevesebb, mint művészet”.
Anyádat is eladnád
egy giccs ígéretéért,
és feljössz, hogy bámulhass:
fülfüggők, ezek maradtak
nők után, meg csekkok,
meg terhességi csíkok,
narancsbőrös kekszek.
Meg rovátkák a falon,

meg halotti márka a csuklómon.
Nekem, tükör, te vagy a legszebb,
de nem áll ki a sorból miattam senki,
mert pénzből élünk, péter,
én meg amatőr áron megyek el.
A kézben cigi, meg bőrrönd,
középsúlyos: ez itt péter,
ez megy neki
a halálnak,
aminek már kinyújtóznál,
tudod, az oldalán,
Attilázó vadbarmok között.
Itt ennyi köcsög hogy fér be
egy szekrénybe?
Elmegyek innen, ne lássam
benned a magam mását,
amatőr áron megyek el,
de hazajövök.
Haza messze.

Hogy én mennyire téged,
ahhoz te kurvára kicsi vagy,
s nyálcsorgatás meg mozi,
meg tükröd iránt honvágy,
az nem lesz.

Itt nem az, hogy szórakozás,
itt a megszűnés az alap.
(Ki a fasz az, ki játékból iszik?)
A hétköznapiak és az a kurva,
nagy magyar ország,
ez az egész annyira untat már,
fogd be végre a közös szádát,
legyél meddő és nimfomán,
ne nézz rám, mint egy képre,

én leírom magam a lexikonról,
s kiélem neked a nagy arcomat,
hogy gyáva rágód beleköphesd,
de aranyos nem leszek,
mert egy életünk van kábé,
elbaszni én azt szeretném édesen, hosszan,
a te hibátlan mosolyodban.
A te orgazmusod,
meg az én versem,
így kerülünk egálba ketten.
De olyan ember nincs,
akinek én akarnék lenni
éppen az apja.

Én le fogok vetkőzni,
és nem érdekel a minőség,
amit tőled kapok,
a fekpadra úgysem krisztusért
fekszem fel,
aztán nem elmondható
tóba bukok: merülő
bizsu – ha vagyok.
Bár a szád baszottul nem zsoltár,
arra jó, hogy bevarrjam
vele azt a kaput,
amin a nálad *ápoltabbak* bejöhetnek:
„Új szerelem a fellegeknek”.

Szoknya mögött mért nincs
hely egy szoknyapecérnek?
S ha nincsen,
hát rúzszt konyhamalacba
minek lökött?

Cattani meg Marlowe érdekel,
nekem a Sekszpír az elmehet
a skanzenbe vagy a Sikerkalauzba:
Én unatkozom a hasad szélén,
unatkozom a morálodon,
vagy min, mint egy mólón,
unatkozom rajta.
Nő vagy, tudod, attól
diszgráfiát lehet kapni.

Nem tudom, mi az: udvarlás,
azt tudom, ha reped az üveg,
meg ha egyszerre mozdul
két nyelvhegy,
két darab hús
egyszerre sül.

2. KÖNYV

A DÉDI

*„Vezetem a kezéd, mint
egy szellemet”*

„Elég egy világ”

A Dédi

Látom a májfoltos fát,
az ősz koronát.
Látom a Dédit,
és mindent, ami volt már.

A szél krémje bekeni a Dédit,
míg a sakk-fehér síroknál
elszív egy koporsószeget.
Nem mondja meg,
miért, nem hajlik el,
csak tűri, hogy kenje a szél,
tűri, hogy ne értsem még.

„Tükröt fogok.” Dicsekszem vele.
Talán egy sírról tört le,
fekete keretes, fehér képű,
üvegszínű benne a Dédi;
tapsolok neki, mosolygok vele.

Körme alatt gyászkeret:
nézi, míg tartom a tükrét,
elmerül, elszédül benne,
mint egy fürkében, ruha-
vagy rokonpróbában.

Nem is esik, a tükörben mégis
az én saram dagad. Virágok
vannak a sár felett vagy alatt.
Meg pár sáros kis család.
Pár letaposott világ, de engem
csak egy érdekel,
elég egy világ.

A talpak alatt sok puhaság,
halott a kert, s láb alatt a Dédi,
a harmadik anya;
mert minden Dédi
anya és nagyanya.
Három az egyben. Mátrjoska.
Baba.

Ő felfelé a harmadik,
s már csak lefele felel.
Nincs följebb a Dédinél.
Csak az ég.

A Dédi színe

„Van egy temetőm.
Színek fekszenek
márványai alatt”,
mondja a Dédi.

„Van olyan szín, bogaram,
amin te is elkenődnél,
amilyen vékonyka vagy,
de csöppet se félj, főzők én rád,
fejedről eszem meg a kását.

Aztán kiveszem a szemed,
és nagyot játszunk vele.
Kirántom a nyelved,
táncolunk is, hogy megered
az eső bele.”

Már mindennel kezelték,
de a Dédi az, amire nincs orvosság:
„Beoltottak, ahogy a meszet kell,
bogaram, nem is egyszer,
de nem lett jobb, megette a fene.”

Egyedül van otthon. Velem.
Minden ruhát felpróbált már,
s kipakolta a táskáját.

Jön felém a kitekert nyakú rúzzsal.
„Mint egy csirke”, mondja, és nevet:
„Most kettesben vagyunk,
megeszünk mindent, ami édes”.
És kuncog és kacag.

Ha más is otthon van,
a fogát se mutatja
(nekem feni biztos, mint a farkas),
nem ad egy szót se,
mint akinek rúzs van a hangján,
vagy gúzs, vagy valami más.

A többiek elől rejtegeti a rúzsát,
dugdossa, pedig nem kacat,
csak én tudom, egyszer
kipróbálja, kifeni rajtam,
de aki térdig ér,
annak nem hisznek,
annak fejről eszik meg a kását.

Fölém hajol, mint egy fűzfa,
foltos kezében ott a rúzs:
„Ez a Dédi színe”, mondja,
s megfogja a nyakam,
libabőr van rajta.
„Na, öltsd ki a nyelved szépen,
olyan, mint a hajacskád, túl piros,
majd megfestem én, ahol érem.”

Meg se mukkanok, mint a jók,
s látom, amit nem láttam még,
nézem a rúzsát, és meglátom
a színét, amiért ma már te is
mindent odaadnál.

Olyan rúzs az, ami nincs is.
Az anyanyelv úgy mondaná:
tükörszínű. S én is úgy
mondanám, hogy szeretem,
csak meg tudnék szólalni már.

A Dédi végezne

„Temetők napja van,
a sötét gyalog ma célba ér,
s varjú lesz a bábból.”

Kávézik, gyászszalag
van a szíve fölött.
Meg egy bross. Ezüst,
mint a haj és a fog.
Nem mártja meg a cukrot,
nem ad a számba semmit.

Ma nem mártunk
fehéret feketébe, mondja,
s megigazítja a keresztet
a tükör mellett, vagy helyett.
Leveszi szalagját:
puhán áthurkolja
a tükör nyakán,
mintha bepólyálná,
vagy végezne vele.

A Színek Dédije

Megfogom, mit annyit fogtam már,
de most más. Fogom, fogom az arcát,
a két puha pofát: sétálni ment róla
az összes öreg szín, az összes délibáb.

Csak egy nem, mert azt nekem adta,
pedig nem érdekelttem,
mégis én csatolhatom le róla most,
mint csatot, vagy bármi fényes mást.

Ilyet nem fogtam még:
olyan, mint a gyűrű,
nincsen neki vége.
A Színek Dédije ez,
fel úgysem fogom.

Az ég vele

A Dédi öreg édesség. Baba.
Az égben játszanak vele,
ott nem számít a kor,
nem kell semmit kidobnia,
annyi téglát rak az ágyba,
amennyit akar. A Baba.
Házat épít. A takarók alatt.
Meg kocsit, s nem baj,
ha nem lesz ki mind
a négy kereke. Elgurul-
hat úgyis, mint sírról a név,
de nem kell szöknie.

Mese, habbal

A Dédi nem jár ki,
de Grószkávét kap
dupla, téli habbal,
neki az a nektár.

Tükröm van, mondja,
ilyen ablakhoz minek
táj. Tisztába teszünk
minden ablakot, mondja,
s mossa a tükröt, a kicsit.
Ha felsír, el kell törni,
motyogja, és habzik
a mosolya.

Mindenki volt

Sürgünk-forgunk,
vendégségbe megyünk,
már mindenki volt
a tükörben.
Itt maradt a Dédi,
mutatok a tükörre,
hozzuk őt is.
De nem hozzák,
valami bemegy
a szemükbe,
mégis a tükröt mossák.

Nem cserélhet

Koporsószeg, nevet a Dédi,
és kiszívja a fehéret belőle.
A hajába megy mind,
de a szemfedőre is jut majd,
ha spórol, egy kevéske.
Vagy az szürke lesz,
tűrhetetlen szürke?

Koporsószeg, nevet a Dédi,
én meg bámulom,
mint fogy a fehér,
míg a szürke ég. Ugye,
csak a szürke éghet el?

Megköhöggteti ez a szín,
megakad a torkán.
Még, hogy nem szín,
méltatlankodik úrilányosan,
el ne hidd, bogaram:
védi a fehéret, amit szürkére
ő nem cserélhet.
Még senkit nem feketített be,
nem ezzel fogja kezdeni.

Nem értem

A Dédi levette napszemüvegét,
s nem látszott semmi, csak az ég.

Nincs köd

Mint gondolatjel,
vízszintes a Dédi.
Haragszom is rá:
hozzá kell még írni.

Szájához rakom a tükröt,
kimutatja a foga fehérjét,
de nem lesz ködös:
már csak egy tárgy.
Kilehelte a Dédit,
s a Dédi nem lehel már.

Színes lift

A Dédi azt mondja, rám bízza
majd a nippeket, főleg az ennivaló,
málnahátú, tejszíneképű rókát;
ha már nem lesz, mert felment
az égbe a színes lifttel, s onnan integet.
Fázom, ha ezt mondja,
de cukrot ken a számra mosolya,
ahogy ad valami meleget, mindegy
mit, de púpos kanállal, mint mindig.

Tanuljak meg „gyorsan írni”:
s nekem adja az írógépet is,
azt a kopogós, varjúfeketét.
Nem tudom, miért nem jó lassan,
s mért vacog a fogam,
ha a süítő szája tátva van.

Sose sajnáljam, mondja, ha már nem lesz,
majd leküld egy színes liftet,
amiről én, kis hülye, azt hittem: szivárvány.

Szinte veszti

Szinte színét veszti,
mire kimondja a Dédi:
Jönnek a szürkék,
sötétedik.
Jönnek a fehérért,
de meg nem kapják:
a fehér felmegy,
mint egy lift, a vattába,
fel, a Színek jobbára.

A Dédi jobbára:
akarta volt mondani,
de a színek felé
hajlott a karja.

A Dédi fog

Saját csontjait fogja,
kopott, mint a szófa,
s azt mondja, az Isten-
nek nem hazudna.

Engedjél el, Dédi.
Mennem kéne,
de nem enged.
Fog a keze, puha kenyér
száraz széle.

Átlátszik már, mint a szóda:
azt mondják,
bolondokat beszél,
egyszerre többet is,
kibeszéli őket belőlem,
menjenek az óvodába
ők, nőjenek fel
helyettem.

Minden szín alatt

Egyszínű a kedvem, mint a Dédi:
„Ugy néz ki, mint egy kórház.”

„Bolondokat beszélsz, aludjál.”
Nem hisznek nekem:
csak meg kell kaparni,
minden szín alatt az ő fehére,
nem csoda, ha fehéreget lát:
a színek üregéből mászott ki,
esküszik, mielőtt őbelé bújt,
s mint fönnjáró beteg,
most föl-le jár.
Nincs kaszája, de lehet,
az én szemem nem elég
éles.

A Dédi ökle

Minden varjúban
zenélő doboz van, szól
a Dédi, mint a rádió,
hallom hangjában a katonát;
recseg a fadoboz,
nem tudja összetörni,
pedig van ökle,
az éj leple alatt, fiókban,
kesztyűk alatt tartja.

Kopott szófa

Bottal jár, hamar utolérik.
Túl régi, a boltban nem kapsz
ilyet, nincsen se vége, se eleje,
a Dédi olyan, mint a Szín.
Kopott szófa. Mint a divatból,
megy ki a ruhájából,
vállfával szúrom át
a helyét, cigik a tüdejét.

Polipos fák

Ma született,
végre róla szól a nap:
Mi lett volna, ha
másra kell szavakat találnia,
nem a spórolásra,
csak egy fára, egy októberi
kopaszra, egy sutára.

Kásásan beszél:
biztos végre megette
a fejéről, annyit mondta,
a kását. Ágak, polipos fák
fogják át a nyelvét,
évgyűrűk a szavak ujját.

Többé nem is gyertyák,
ujjak nőnek, ütnek át a tortán.

A Dédié volt

Azt mondja, megkapom
a hűtőt, neki az túl hideg.
Nytja az ajtaját,
meghűl benne a vér,
összefagy a sok drága szín.

Libabőrös koporsó,
szép, mint a tél,
és benne is szép:
ezt mondja, meg azt,
hogy vigyem, rám hagyja,
túl hideg az annak,
akiben már meghűlt a szép.

Kamasz cukrok

Ne piszkáld a leveles fiókot,
gyerek, kicsi vagy még, lek-
város a nyelved,
füled-arcod vajjas,
hamm, bekaplak.

A sok szócsont neked
mind-mind méreg,
ne akarj tintás édességet:
aranyba, ezüstbe
foglalt sok semmiséget.

Ne akard a pacáimat,
a rosszcsontokat,
semmit, ami írva van,
majd leírod te:
vezetem a kezed, mint
egy szellemet,
ha el nem felejttem ott,
annyira fent vagy lent,
annyira ott. Ne akard

sok öreg gyöngyöm,
brillem és strasszom,
a tolószékben tolt betűket
ne, legyen elég a szó.
Eldobtam már annyit,

Dédi vagyok, de nem Dáma.
Mindent nem dobok a tejes-
kávédba még, nem lógatom
bele, csak a Mese-csokit,
csak a Macska-nyelvet.
Várjanak még a kamasz
cukrok, a türelmetlenek.

Ma elszívok egy Marlborót

Ma vérzek, mondja,
pedig nekem azt mondták,
ő nem vérzik már,
mert sebezhetetlen.

Ma elszívok egy Marlborót,
mondja, egy őszet,
egy hamubabát,
őszikét, szürkét, őszest,
egy kis piszkafát:
kaparja meg bennem
a zsarátnokokat.

Biztos valami zsarnokra
gondol, csak nem úgy mondja,
aluljárós a hangja, pincés,
de a földszint is rácsot kap,
nem csak a szuterén,
ezért van a rács, a fém,
ezt érzem a hangján;
de milyen nyelv ez, Dédi?
Olyan, mintha énekelnél.

Forró ez a Marlboró,
tetszik a szó, korhű
és hercig, sok évszakos és
sok szeszélyes, mondja,
míg priznicet cserélek.

Hol vér, hol áfonya

Mért olyan fehér a garbó?

Mert sokat volt kórházban,
mondja, és habos a hangja.
Kréta Garbó, teszi hozzá,
de nem értem, pedig
zizeg a teste: fekete
zsákokat töltenék meg ezzel
a nevetéssel, de nincs ilyen
a házban, mind eltűzelte.

Mert a kórház az gipsz-
torta és sovány leves, kerek
fánk, lekváros szemek.
Gyolcsok. Ízek: hol vér,
hol áfonya:

beszél a Dédi, csurom szó
a szája, és nincs már foga,
a puha uralkodik a szája padlásán,
a csontokat mind nekem adta,
a tejfogakért: csere-bere, fog-
adom, többet vissza nem adom.

Koppan, amit mond,
mint a szappan, fel is
habzik, ki is csúszik:
nem tudom megtartani.
Ez is egy abortusz,
de nem tetszik a szó.

Járóka

Miért olyan színű a Róka?

Mert vér van benne,
mondja, de ha így folytatja,
nem nővök fel soha.
Dédi, ne csináld.

De nem hallja. Fogom a fülem,
forró ennyi ólom, minden egér-
utat eltölt, de csak folytatja:
„Gyerekeknek nem is Róka
az, csak: Jóka, selypítve
mennek-másznak
mocskos-pici koporsóba.”

Nem tudom, ki ő, a játszó-
ruhában.
Fönnjáró beteg, járó oltár?
Kérdeznék még, de rég
két kézzel integet a Járóka,
aki minden volt már.

Unja a feketét

Fogja a cukrot, s eltöri,
mint egy kezét, dacos kisgyerek.
Nem kérek kávét, szól,
csak egy csészealjat szeretnék,
nem akarom már senkinek
felnyitni a szemét, elég az,
ha nekem kell lecsukni.

A Pópa

Az Albínó, a Színvak,
az Öreg huszár,
a Lámpaoltó, a Zimankó.
Annyi neve volt már,
s annyira fehér is, belül
biztos vörös posztó védi.
A cselédek félik a nevét,
csak Télnek hazudják.

Az Indóháznál vár,
s én zokszó nélkül
megyek hozzá,
hisz elbír annyi színnel,
mennyi bennem maradt.
Kisztihand, mondja majd,
s kesztyűn csókol,
mondjuk úgy,
a Színek Pópája;
micsoda túlzás,
de annyi baj legyen.

Kubai kalapok alatt

Meg van folyva a fehér,
mondja, míg kikandikál
a hócsuklyás utcára.
Látod? Két kézzel
búcsúznak a színek,
a frufrus királylányok.

Én csak egy sóbálványt
látok, az ablaküveg
ketrecében, aki átlát
rajtam, mint a szódán,
kivehetne belőlem bármit,
de csak folytatja, öreg
hintá már a hangja:

Télen megyek el, mint a fény.
Elgurulok egy fakutyán,
s ha eljön 30. tavaszod is,
kubai kalapok alatt majd
rám találsz.

Évgyűrű

„Amit adok neked, az nem ékszer,
ujjadra húzzák, Drágaságom,
majd, ahogy kell, de türelem,
előbb leadom a kulccsal
ezt is a nagyinak, ő meg
anyának, s így tovább.
Csörög majd, mint a sipka,
amit nekem csináltál.”

Ezt mondta a Dédi, s most
viszik, pedig nem kell kimennie,
akkor szólna, de most csöndes az
arca, mint a dunyha, csönd-puha.
Viszik, mert régi. Nem dobott ki
semmit, de őt kidobják, ég
a kukások keze alatt, ha jól látom,
míg botjával ütöm nyomát.

Budai úrilány

Olyan fehér, hogy indiánt eszik,
nem tudom, miért,
de ezt is máshogy,
indiánernek mondja.
Ez olyan úrilány dolog lehet,
látszik a rizspor rajta.
Loknija, kölnije, szipkája van
a szavaknak, ha ő mondja.

Meg csuklyája,
teszem ma már hozzá,
hogy én is tegyek valamit,
ha nem is az ablakba,
csak a versre.

Nem oda Buda, ezt is mondja,
mert megteheti. Budai a Dédi.
A szavak neki csak pestiek:
inasok, pikolók, jobbágyok,
londinerek, komornyikok.
Szolgák.

A Dédi dala

Ha meghalok,
cukrok közé fekszem,
nekem ez kijár;
fényes, pöpec cukrok,
váltott lovakon,
hintón hozza őket
Apa, Cuka s Fundaluka,
ahogy ez dukál.

Kiesnek öreg szók
mind a zsebemből,
a skatulyákból,
s végre közlőrl néz le
az ég: szerelmére.

Felhőkből ad
habot, s kávét tölt majd
Krisztus király,
nem cikóriát.

TARTALOM

I. KÖNYV

Vörösróka	10
-----------------	----

ILYEN RÚZS

Ilyen fény	15
A nyelvtan képei	16
Ilyen rúzs	17
Ezt a cigit eljegyezték	18
Szúrós pálya	19
Corrado Cattani	20
Öt neon	21
Tél szúr ki	22
Öreg arany	23
A tiszta ész	24
Nappali	25

ÉVA-ÜVEG

A Tükörfúvó	29
A tükör kilincse	30
Ha van cukor	31
Nem kávé	33
A tükör szeme	34
Akit tükörbe	35
Üvegbe öltözött	36
Éva-üveg	37
Beköti a hangját	38
Natalie	39
A tükör szekere	41

Natalie a tükörben	42
Véna	44
Visszapillantó	45
Túl a Tükörön	46
Tiétek a Tükör	47

SÁRGAVÁROS

Ápa	51
Megmond ügyis	52
Detektív	54
Sárgaváros	55
Elbocsátó, szép	57
A ház	58
A rózsaszín visz el	60
A Tükör Embere	61
Amatőr áron	63

2. KÖNYV

A DÉDI

A Dédi	73
A Dédi színe	75
A Dédi végezne	78
A Színek Dédije	79
Az ég vele	80
Mese, habbal	81
Mindenki volt	82
Nem cserélhet	83
Nem értem	84
Nincs kód	85
Színes lift	86
Szinte veszti	87

A Dédi fog	88
Minden szín alatt	89
A Dédi ökle	90
Kopott szófa	91
Polipos fák	92
A Dédié volt	93
Kamasz cukrok	94
Ma elszívok egy Marlborót	96
Hol vér, hol áfonya	97
Járóka	98
Unja a feketét	99
A Pópa	100
Kubai kalapok alatt	101
Évgyűű	102
Budai úrilány	103
A Dédi dala	104

Kiadja a Palimpszeszt Kulturális Alapítvány és a PRAE.HU Kft.

info@prae.hu

Felelős vezető: a Palimpszeszt Kulturális Alapítvány kuratóriumi elnöke és a
PRAE.HU Kft. ügyvezetője

A nyomdai előkészítést a PRAE.HU Kft. végezte

GoudySnMd PFL és GoudySnLt PFL betűkkel

A nyomdai kivitelezés a Robinco Kft. munkája

Borító: Szalay Miklós

Készült 2009-ben Budapesten, 6,875 (A/5) ív terjedelemben

ISBN 978-963-88192-1-5